

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Hana Boháčová

Datum vytvoření: 21.03.2013

Číslo DUMu: VY_12_INOVACE_26_CJL_L

Ročník: II.

Český jazyk a literatura

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání a komunikace, Estetické vzdělávání

Vzdělávací obor: Literatura

Tematický okruh: Kritický realismus

Téma: Charles Dickens

Metodický list/anotace:

Seznámení s největšími představiteli anglického kritického realismu, Charles Dickens a jeho díla, David Copperfield, Kronika Pickwickova klubu, rozbor ukázek; určeno pro žáky 2. ročníku nebo 4. ročníku jako opakování k maturitě.

Anglický kritický realismus

- **Charles Dickens** : Malá Dorritka
David Copperfield
Oliwer Twist
Kronika Pickwickova klubu
- **William M. Thackeray** : Jarmark marnosti
- **Charlotte Brontëová** : Jana Eyrová

Charles Dickens

- ☞ 1812-1870
- ☞ Prozaik
- ☞ Od mládí poznává těžkou práci v továrnách
- ☞ Vzdělává se jako samouk
- ☞ Uznáván jako oblíbený literát
- ☞ Jeho romány s dětskými hrdiny často mají autobiografické prvky

Obr. 1

David Copperfield

„„Jak jsem řekl, Davide, „pravil pan Murdstone a upjatě stočil hlavu i oči na mne, „s lítostí jsem pozoroval, že máš nevlídnou povahu.

Musíš se vynasnažit, panáčku, abys svou povahu změnil. Musíme se vynasnažit, abychom ti ji změnili.“

„Nestrpím, aby ses z dětského vrtochu tomuto pokoji vyhýbal, jako by byl zamořený nákazou. Sedni!“ Křikl na mne rozkaz jako na psa a jako pes jsem poslechl.

Co to pro mne bylo za muka, ta vynucená strnulost, když jsem musel hodinu za hodinou sedět v jedné pozici a bál se hnout rukou nebo nohou, aby si snad slečna Murdstonová nestěžovala na mou neposednost(neboť si na ni stěžovala při sebemenší zámince), a bál se hnout jen okem, aby v mém pohledu neobjevila nějakou nevlídnost.“(1)

- ∞ Jak byste zhodnotili vztah dospělých k Davidovi? Jak na vás zapůsobila ukázka?
- ∞ Dokažte, jakými slovy jsou vyjádřeny pocity dítěte?
- ∞ Prožívá hlavní hrdina období šťastného dětství? Mají něco společného postavy dalších románů?
- ∞ Poznal sám autor podobný život, nebo si tyto těžké osudy dětí jen vymyslel?
(autobiografické prvky, od 12 let pracoval v továrně)
- ∞ Myslíte si, mohou být ještě dnes tyto romány populární u čtenářů?
(i dnes jsou někde tyto příběhy určitě aktuální – otevřená otázka)

Kronika Pickwickova klubu

„„Tohle, „řekl tento pán, strčil si ruce do kapes a pohlédl na pana Pickwicka ledabyly přes rameno, „tohle je síňové patro.“

„Aha, „odpověděl pan Pickwick a hleděl dolů po tmavém a zaneřádném schodišti, které zjevně vedlo k řadě vlhkých a ponurých kamenných sklepení pod zemí, „ a tohle , myslím, jsou sklípky, kde si vězňové ukládají zásobičky uhlí. Nepříjemné místo, když tam člověk musí chodit;ale řekl bych, že velmi příhodné.“

„Ano, to bych myslel, že příhodné, „odpověděl klíčník, „vždyť dole taky několik lidí docela útulně bydlí.“

„Žijí! Žijí tam dole?“ zvolal pan Pickwick.

„Žijou tam dole? Ano, a hodně často tam dole taky umírají!“odpověděl pan Roker. „A co na tom? Kdopak proti tomu něco namítá?“(2)

∞ Co jste se v ukázce dozvěděli o panu Pickwickovi?
Pokuste se ho svými slovy charakterizovat.

(P. a jeho přátelé p. Winkle, Snodgrass, Tupman, sluha Sam Weller se na svých cestách dostávají do Fleetského vězení, aby tam strávili noc; P. je naivní, jeho představy o vězení jsou nereálné)

∞ Dickens líčí i poměry ve staré Anglii. Dokažte toto tvrzení příklady z ukázky; co je předmětem jeho satiry?

(p. Roker mu objasňuje „podstatu „ vězení, P. tomu „ nemůže uvěřit, že by tam žili lidé“)

Viděli jste už někde,
i v jiné souvislosti,
obrázek pana
Pickwicka?

Kočár tažený koňmi
nebo jméno Pickwick?

∞ (otevřená otázka)

Obr. 2

∞ Porovnejte obě ukázky a řekněte, v čem se podle vás liší?
Působí na vás stejně?

(Copperfield – útrapy dětí, strohé, působí na city; Pickwick – humoristické, vtipné pointy, lehkost)

∞ Všimněte si charakteru románů – jakou situaci zachycuje a jakým způsobem?

(tragické osudy dětí – kritický, ale humorný pohled na starou Anglii)

∞ Myslíte si, mohou být ještě dnes tyto romány populární u čtenářů?

(i dnes jsou někde tyto příběhy určitě aktuální; problém opuštěných a týraných dětí – možná jen jiným způsobem; humoristický román je zdrojem informací o staré Anglii; otevřená otázka)

Citace, zdroje a literatura

- ☞ Obr. 1 : GURNEY, JEREMIAH. *Soubor:Gurney-dickens.jpg-Wikipedie* [online]. [cit. 24.3.2013]. Dostupný na WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Gurney-dickens.jpg>
- ☞ Obr. 2 : SEYMOUR, R. *Soubor:The Writings of Charles Dickens v1 p64 (engraving).jpg-Wikipedie* [online]. [cit. 31.3.2013]. Dostupný na WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:The_Writings_of_Charles_Dickens_v1_p64_%28engraving%29.jpg
- ☞ MGR. HÁNOVÁ, Eva a kol. *Odmaturuj z literatury 1*. Brno: Didaktis, spol.s r.o., 2004, ISBN 80-7358016-0.
- ☞ (2) HOFFMANN, Bohuslav. STRYALOVÁ, JAROSLAVA. *Literatura pro II. ročník SŠ, Pracovní antologie textů*. Praha: SPN, n. p., 1985.
- ☞ (1) SOUKAL, Josef. *Čítanka pro 2. ročník SOŠ*. Praha: SPN, a.s., 2001, ISBN 80-7235-162-1.